

Sygn. akt: III U 586/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Sylwia Wójcik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 09 grudnia 2015r. w O.

sprawy z odwołania H. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę socjalną

na skutek odwołania H. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 03.08.2015r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 586/15

UZASADNIENIE

W dniu 10.08.2015r. H. B. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 03.08.2015r., odmawiającej jej prawa do renty socjalnej. Wskazała, że jest osobą chorą, wymaga pomocy innych osób, została uznana za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 20.07.2015r. H. B. wniosła o przyznanie jej prawa do renty socjalnej. W toku postępowania Komisja lekarska ZUS ustaliła u odwołującej częściową niezdolność do pracy, zaś datę powstania tej niezdolności ustaliła na dzień 17.05.2012r. Tym samym, zdaniem ZUS, zaskarżona decyzja z dnia 03.08.2015r. jest prawidłowa, gdyż odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Sąd ustalił, co następuje:

H. B. (ur. (...)) w dniu 30.04.2015r. złożyła w ZUS wniosek o ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołująca została skierowana na badania a po ich przeprowadzeniu lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z

dnia 08.06.2015r. uznał H. B. za częściowo niezdolną do pracy do 30.06.2018r. a jako datę powstania niezdolności przyjął 17.05.2012r. Ponieważ odwołująca nie wniosła sprzeciwu od w/w orzeczenia, decyzją z dnia 26.06.2015r. odmówiono jej prawa do renty wskazując, że w okresie 10 lat poprzedzających datę powstania niezdolności do pracy i datę złożenia wniosku o rentę udowodniła okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze krótszym niż 5 lat, dlatego nie spełniła wymogu z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W dniu 07.07.2015r. H. B. wniosła o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od orzeczenia Lekarza orzecznika ZUS.

W dniu 20.07.2015r. odwołująca złożyła zaś wniosek o przyznanie prawa do renty socjalnej.

Po przywróceniu terminu do wniesienia sprzeciwu od orzeczenia Lekarza orzecznika ZUS odwołująca była badana przez Komisję lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 22.07.2015r. ustaliła u niej częściową niezdolność do pracy, zaś datę powstania tej niezdolności ustaliła na dzień 17.05.2012r. Orzeczenie to stanowiło podstawę do wydania decyzji rozpoznających oba wnioski odwołującej.

Organ rentowy stwierdził, że H. B. w okresie 10 lat poprzedzających datę powstania niezdolności do pracy udowodniła okres ubezpieczenia w wymiarze 3 lata 3 miesiące i 28 dni a na datę złożenia wniosku o rentę udowodniła okres ubezpieczenia wynoszący 4 miesiące i 14 dni, nie wykazała więc 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, dlatego nie spełniła wymogu z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W konsekwencji ZUS decyzją z dnia 30.07.2015r. odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Następnie zaskarżoną decyzją z dnia 03.08.2015r. odmówiono jej prawa do renty socjalnej wobec stwierdzenia, że jest osobą jedynie częściowo niezdolną do pracy.

H. B. w przeszłości trzykrotnie występowała o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Na skutek wniosku, złożonego w dniu 29.06.1999r., lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 28.07.1999r. uznał ją za częściowo niezdolną do pracy do czerwca 2000r. Mimo tego w dniu 11.08.1999r. została wydana decyzja odmawiająca jej prawa do renty wobec braku 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ciągu ostatnich 10 lat poprzedzających datę powstania niezdolności do pracy i datę złożenia wniosku o rentę. Odwołanie od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 01.03.2000r. w sprawie XIII U 2978/99. Z kolejnym wnioskiem o rentę odwołująca wystąpiła w dniu 15.07.2008r. Decyzją z dnia 28.10.2008r. odmówiono jej prawa do renty uznając, że nie jest niezdolna do pracy. Trzeci wniosek o rentę odwołująca złożyła w dniu 10.09.2009r. Decyzją z dnia 23.03.2010r. ZUS odmówił jej wówczas prawa do renty, bowiem Komisja lekarska ZUS nie uznała jej za osobę niezdolną do pracy. Odwołanie H. B. od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Ostrołęce w sprawie IIIU 1063/10, wydanym w dniu 17.05.2011r., bowiem z opinii biegłych wynikało, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy.

Także odwołanie od decyzji z dnia 30.07.2015r., odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 9.12.2015r. w sprawie IIIU 587/15.

Odwołująca cierpi na stwardnienie rozsiane, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa, napięciowe bóle głowy, otyłość, starcowzroczność obu oczu, zaburzenia depresyjno-lękowe i od dzieciństwa cierpi na przetokę skórną okolicy łędźwiowej. W okresie od 01.01.2012r. do 28.04.2015r. została zgłoszona do ubezpieczeń jako osoba sprawująca opiekę nad osobą niepełnosprawną - siostrą, D. K.. Odwołująca z uwagi na schorzenie w postaci stwardnienia rozsianego nie sprawuje faktycznie tej opieki. H. B. ukończyła szkołę średnią (...) Szkołę Zawodową o kierunku tkacz maszynowo-ręczny, z zawodu jest tkaczem, ale w tym zawodzie nie pracowała, była zatrudniona jako listonosz i sprzątaczką.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: akta rentowe odwołującej oraz zeznania H. B. w charakterze strony.

Sąd zważył, co następuje:

H. B. w niniejszym postępowaniu kwestionowała decyzję ZUS z dnia 03.08.015r., odmawiającą jej prawa do renty socjalnej.

W ocenie Sądu odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18 roku życia; w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Według art. 5 tej ustawy, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik ZUS, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Definicja osoby niezdolnej do pracy zawarta jest w art. 12 ust. 1-3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza, iż jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

W świetle przytoczonych przepisów skuteczność odwołania H. B. zależała od ustalenia, czy odwołująca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, daty powstania całkowitej niezdolności do pracy i w dalszej kolejności od oceny, czy niezdolność ta jest skutkiem naruszenia sprawności organizmu, które powstało w okresach wskazanych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej.

Z akt ZUS wynika, iż po złożeniu w dniu 20.07.2015r. wniosku o rentę socjalną odwołująca była badana przez Komisję lekarską ZUS. Wprawdzie po złożeniu wniosku o rentę socjalną nie była badana przez Lekarza orzecznika ZUS, lecz Sąd uznał, iż nie stoi to na przeszkodzie merytorycznemu rozpoznaniu odwołania. H. B. była badana przez Lekarza orzecznika ZUS w dniu 08.06.2015r., a więc w krótkim czasie przed złożeniem wniosku o rentę socjalną a wówczas orzecznik oceniał, czy jest ona częściowo czy całkowicie niezdolna do pracy, przy czym brał pod uwagę te same schorzenia, na które obecnie powołuje się odwołująca. Nadto odwołująca została zbadana przez Komisję lekarską ZUS w dniu 22.07.2015r. a zaskarżona decyzja została wydana w oparciu o to orzeczenie.

Oceniając zaskarżoną decyzję Sąd uznał, że zasadnie odmawia ona H. B. prawa do renty socjalnej.

W celu oceny zdolności do pracy H. B. Sąd, zgodnie z jej wnioskiem, dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu: neurologii, ortopedii, okulistyki, medycyny pracy, psychiatrii i psychologii. Biegli ci w opinii nadesłanej w październiku 2015r. stwierdzili, że odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy do czerwca 2018r. a jako datę powstania niezdolności wskazali 17.05.2012r.

Biegli rozpoznali u odwołującej stwardnienie rozsiane, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa, napięciowe bóle głowy, otyłość, starczowzroczność obu oczu, zaburzenia depresyjno-lękowe i występującą od dzieciństwa przetokę skórną okolicy łędźwiowej. Podkreślić jednak trzeba, że podstawą do przyznania prawa do renty socjalnej może być tylko takie naruszenie sprawności organizmu, które powstało w okresach wskazanych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego, zawarte w wyroku z dnia 24.02.2015r. (IIUK 105/14, LEX Nr 1659235), iż pojęcia "całkowita niezdolność do pracy" i "naruszenie sprawności organizmu" w rozumieniu art. 4 ustawy z 2003r. o rencie socjalnej nie są tożsame i stany te mogą powstać w różnych momentach. Całkowita niezdolność do pracy, będąca przesłanką prawa do renty socjalnej, może powstać po upływie okresów wskazanych w art. 4 ust. 1 tej ustawy, ale dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, aby przyczyna naruszenia sprawności organizmu powodująca całkowitą niezdolność do pracy powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy.

Z zeznań H. B., złożonych na rozprawie w dniu 09.12.2015r. wynika, iż ukończyła szkołę średnią – (...) Szkołę Zawodową o kierunku tkacz maszynowo-ręczny, z zawodu jest tkaczem, ale w tym zawodzie nie pracowała, była

zatrudniona jako listonosz i sprzątaczką. Ze świadectwa szkolnego (k. 3a.r.) wynika, że szkołę ukończyła w dniu 21.06.1980r. Z opinii biegłych, sporządzonej w niniejszej sprawie jednoznacznie wynika, iż okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej, tj. w przypadku odwołującej przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole - powstało tylko jedno schorzenie, tj. przetoka skórna okolicy lędźwiowej, która występuje od dzieciństwa. Pozostałe ze stwierdzonych schorzeń pojawiły się u odwołującej znacznie później. Odwołująca na rozprawie przyznała, iż nie wie o żadnym innym schorzeniu, które istniałoby u niej od dzieciństwa. Zdaniem Sądu pozostałe ujawnione u odwołującej schorzenia: choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa, napięciowe bóle głowy, otyłość, starczowzroczność obu oczu, zaburzenia depresyjno-lękowe i stwardnienie rozsiane nie występowały u odwołującej w okresie do ukończenia szkoły średniej i nie wynikają z naruszenia sprawności organizmu powstałego w tym okresie. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa i starczowzroczność obu oczu powstają na skutek starzenia się organizmu. Brak jest też podstaw do stwierdzenia, że odwołująca w okresie do ukończenia szkoły średniej cierpiała na jakiegokolwiek schorzenie neurologiczne czy psychiczne. H. B. wywołała, że stwardnienie rozsiane jedynie ujawniono w maju 2012r., a występowało u niej już wcześniej. Nawet jednak jeśli przyjąć tę koncepcję, to brak jest jakichkolwiek dowodów na to, iż schorzenie to występowało u odwołującej już w okresie dzieciństwa lub nauki w szkole średniej. Nadto stwardnienie rozsiane skutkuje objawami neurologicznymi, polegającymi na trudnościach w chodzeniu, obniżeniu napięcia i siły mięśniowej, itp. a odwołująca po ukończeniu szkoły średniej pracowała jako listonosz i sprzątaczką, nie miała więc tego rodzaju objawów.

Z opinii biegłych wynika również, że schorzenie w postaci przetoki skórnej okolicy lędźwiowej nie powoduje niezdolności do pracy, a tym bardziej całkowitej niezdolności. Biegli powyższy wniosek oparli o wyniki badania przedmiotowego, w czasie którego stwierdzili, że występująca u odwołującej przetoka skórna jest bez wycieku ropnego, bez zaczerwienienia i bez nacieku zapalnego. Zdaniem biegłych niezdolność ta jest spowodowana stwardnieniem rozsianym, a jako datę początkowej niezdolności biegli wskazali dzień hospitalizacji na Oddziale Neurologicznym, w czasie którego zdiagnozowano występowanie stwardnienia rozsianego.

W ocenie Sądu jako datę niezdolności należy przyjąć datę wskazaną przez biegłych, tj. 17.05.2012r. Jest to data przyjęcia na Oddział Neurologiczny Szpitala w O., gdzie rozpoznano stwardnienie rozsiane. Z karty informacyjnej leczenia na Oddziale Neurologicznym Szpitala (...) w O. z pobytu na Oddziale w dniach od 17.05.2012r. do 24.05.2012r. wynika, iż przy przyjęciu odwołująca miała osłabione ruchy precyzyjne palców dłoni, zaburzone na przedramionach i dłoniach, parestezje stóp. Odwołująca nie przedłożyła żadnej dokumentacji medycznej, z której można byłoby wysnuć wniosek o wcześniejszym występowaniu w/w objawów. Należy też uznać, że gdyby występowały one wcześniej, zgłosiłaby się do szpitala.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd podzielił w całości wnioski opinii biegłych.

Wprawdzie H. B. kwestionowała opinię biegłych i wносиła o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej, lecz Sąd na podstawie art. 217§ 3 kpc oddalił powyższy wniosek uznając, że zarzuty sformułowane w piśmie datowanym na 14.11.2015r. są niezasadne. Przede wszystkim zauważyć trzeba, że zaliczenie do osób niepełnosprawnych nie przekłada się wprost na stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy, zwłaszcza, iż ustalając stopień niepełnosprawności brano pod uwagę wszystkie występujące schorzenia, a więc również powstałe już po ukończeniu nauki w szkole średniej. Niezasadny jest też zarzut dotyczący uznawania jej wcześniej za osobę niezdolną do pracy. Wprawdzie na skutek wniosku, złożonego w dniu 29.06.1999r., lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 28.07.1999r. uznał odwołującą za częściowo niezdolną do pracy do czerwca 2000r., lecz w dniu 11.08.1999r. została wydana decyzja odmawiająca jej prawa do renty. Odwołująca domagała się, aby biegli ocenili w opinii uzupełniającej jej stan zdrowia do 1999r., jednak w sprawie o rentę socjalną istotne jest tylko schorzenie w postaci przetoki, a ta kwestia została dostatecznie wyjaśniona w opinii.

Oceniając odwołanie H. B. od decyzji z 03.08.2015r. należy wskazać, iż odwołująca wcześniej domagała się przyznania jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Na skutek wniosku, złożonego w dniu 29.06.1999r., lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 28.07.1999r. uznał ją za częściowo niezdolną do pracy do czerwca 2000r. Mimo tego w dniu 11.08.1999r. została wydana decyzja odmawiająca jej prawa do renty wobec braku 5 lat okresów składkowych

i nieskładkowych w ciągu ostatnich 10 lat poprzedzających datę powstania niezdolności do pracy i datę złożenia wniosku o rentę. Odwołanie od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 01.03.2000r. w sprawie XIII U 2978/99. Z kolejnym wnioskiem o rentę odwołująca wystąpiła w dniu 15.07.2008r. Decyzją z dnia 28.10.2008r. odmówiono jej prawa do renty uznając, że nie jest niezdolna do pracy. Trzeci wniosek o rentę odwołująca złożyła w dniu 10.09.2009r. Decyzją z dnia 23.03.2010r. ZUS odmówił jej wówczas prawa do renty, bowiem Komisja lekarska ZUS nie uznała jej za osobę niezdolną do pracy. Odwołanie H. B. od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Ostrołęce w sprawie IIIU 1063/10, wydanym w dniu 17.05.2011r., bowiem z opinii biegłych wynikało, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy. Podkreślić trzeba, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy jest związany w/w wyrokami (art. 365 § 1 kpc) a to oznacza, że nie ma podstaw do przyjmowania całkowitej niezdolności we wskazywanych przez odwołującą latach 1999-2012.

Reasumując powyższe rozważania należało uznać, że opinia biegłych lekarzy jest wiarygodna, opiera się na złożonej dokumentacji medycznej i wynikach badań i zasadnie nie stwierdza całkowitej niezdolności do pracy. Tym samym H. B. nie spełnia przesłanek do przyznania jej prawa do renty socjalnej.

Ponieważ zaskarżona decyzja ZUS z dnia 03.08.2015r. jest prawidłowa, odwołanie zostało oddalone na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc.